

IV. Socialforskningsinstitutets dagpasningsundersøgelse bekræfter, at der er problemer med at få passet syge småbørn. I 1975 angav omkring halvdelen af alle par med småbørn i daginstitution, at de ofte eller somme tider havde problemer af denne art. For de enlige med småbørn drejede det sig om over 60 pct. Tendensen til, at de enlige mødre er særligt hårdt ramt i forhold til parrene, gik igen uanset pasningsform. I øvrigt viste resultaterne, at problemerne var forholdsvis større hos forældre med børn i daginstitution sammenlignet med dem, der benyttede kommunal eller især privat dagpleje.

Socialforskningsinstitutets undersøgelse om den unge familie i 70'erne sandsynliggør, at det især er mødrenes sag at tage sig af syge børn. I 1975 var det i over halvdelen af parfamilierne således, at alene moderen tog sig af denne side af omsorgen for børnene. Fædrene stod alene med opgaven i kun 1 pct. af familierne, men hjalp til i 37 pct. af dem. I 4 pct. af familierne blev problemet klaret af børn, og en lidt mindre andel fik andre til at træde til, når børnene var syge.

Socialforskningsinstitutets undersøgelse, sociale problemer og sociale ydelser 1966-1977, bekræfter, at mødrene i 1977 langt hyppigere end mændene blev hjemme for at passe syge børn. Desuden var der tendens til, at funktionærer og tjenestemænd hyppigere end andre, f.eks. ufaglærte arbejdere, var fraværende fra deres arbejde på grund af syge børn.

Den svenske orlovsordning

I Sverige har forældre ret med fuld dagpenge-dækning til at blive hjemme i tilsammen 10 dage pr. år i tilfælde af børns sygdom. Denne mulighed er blevet udnyttet i kraftig stigende grad af de svenske forældre, dog var der i 1975 kun 7-8 pct. af familierne, der havde brugt alle dagene. Fædrenes medvirken har varieret betydeligt i forskellige dele af Sverige og har i gennemsnit været betydeligt mindre end mødrenes. I 35 pct. af tilfældene har forældre dog brugt mindst en dag om året til pasning af syge børn.

Fra 1981 er reglerne yderligere forbedret. Forældrene har fået ret til forældrepenge for lejlighedsvis pleje af børn, selv om barnet ikke er fyldt 12 år og forældrene afstår fra erhvervsarbejde i forbindelse med:

1. Sygdom eller smitte hos barnet.
2. Sygdom eller smitte hos den, der normalt passer barnet.
3. Besøg i samfundets forebyggende barnhåls-ovord. Forældrepenge efter denne bestemmelse

ydes i højst 60 dage pr. barn pr. år for forældrene tilsammen. I Norge har forældre ret til frihed ved barns og børnepassers sygdom. I arbejdsmiljølovens § 33, stk. A, hedder det:

1. Arbejdstagere, som har omsorg for barn under 10 år, har ret til orlov til nødvendigt tilsyn med barnet, når det er sygt.
2. Arbejdstageren har tilsvarende ret til orlov på nødvendig tilsyn med barn under 10 år, når den som har det daglige barnetilsyn er sygt.
3. Orlovsretten efter punkt 1 og 2 er tilsammen begrænset til 10 dage pr. kalenderår pr. arbejdstager, uafhængig om arbejdstageren har omsorg for et eller flere børn. Retten gælder til og med det kalenderår, barnet fylder 10 år.
4. Arbejdstagere som er alene om omsorgen for barnet har ret til orlov som nævnt ovenfor i indtil 20 dage pr. kalenderår. Det samme gælder, dersom der er to om omsorgen, men en af dem langvarig afskåret fra tilsyn med barnet på grund af egen funktionsudygtighed, indlæggelse i helseinstitution som langtidspatient eller tilsvarende forhold.
5. Departementet kan give nærmere regler for gennemførelse af denne paragraf.

Den norske orlovsordning

Den norske ordning er indarbejdet i den norske arbejdsmiljølov.

§ 33 A om ret til fri ved barn og barnepassers sygdom.

1. Arbejdstageren, som har omsorg for et barn under 10 år, har ret til orlov for nødvendig tilsyn med barnet, når det er sygt.
2. Arbejdstageren har tilsvarende ret til orlov for nødvendig tilsyn med barn under 10 år, når den, som har det daglige ansvar for barnet, er sygt.
3. Orlovsretten efter punkt 1 og punkt 2 er tilsammen begrænset 10 dage pr. kalenderår pr. arbejdstager, uafhængig om arbejdstageren har ansvar for et eller flere børn. Retten gælder til og med det kalenderår, barnet fylder 10 år.
4. Arbejdstagere, som er alene om ansvaret for barnet, har ret til orlov som nævnt ovenfor i indtil 20 dage pr. kalenderår. Det samme gælder, dersom der er to om omsorgen, men en af dem er langvarigt afskåret fra tilsynet med barnet på grund af egen funktionshandicap. Indlæggelse på syge- eller plejeinstitution samt langtidspatient eller tilsvarende forhold.
5. Departementet kan give nærmere regler om gennemførelse af denne paragraf.